
Husitská teologie - studijní předměty

Doktorská zkouška ze systematické teologie

Přednášející: prof. ThDr. Zdeněk Kučera; doc. ThDr. Jiří Vogel, Th.D.

Anotace:

Studenti rozšíří své vědomosti v oblasti vývoje křesťanské nauky, zejména moderní teologie a seznámí se s významnými koncepty současné systematické teologie v ekumenickém horizontu. Specificky se bude předmět zaměřovat na definici teologie; rozklad metafyzického obrazu světa; konec staré kultury a společnosti; tvorbu filozofie řeči; teologii krize; filozofický personalismus; dimensionální pojetí skutečnosti; odmytologizování a existenciální interpretaci; na situaci teologie a církve uprostřed postmoderní společnosti a globálního chaosu; na problém komunikace; na hledání nových komunikačních principů; na komunikační problém teologie a její přerod ze stavu zrodu do komunikabilního půdorysu, na současné etické problémy apod. V rámci volně vypsanych konzultací a seminářů studenti reflektují prostudovanou literaturu, kterou mají předepsanou v rámci individuálního studijního plánu a tematizují teologické výpovědi v širokých filosofických a etických souvislostech.

Požadavky ke zkoušce: Student se domluví v dostatečném předstihu na studijní literatuře se zkoušejícím. U zkoušky prokáže podrobnou znalost alespoň dvou zadaných systematicko-teologických děl a teologických principů CČSH. Účast na přednáškách a seminářích katedry systematické teologie, teologické etiky a teologické filozofie vypsanych pro doktorské studium

Základní odborná literatura:

- JOEST, Wilfried. *Dogmatik. Band 1., Die Wirklichkeit Gottes*. 2. Aufl. Göttingen : Vandenhoeck & Ruprecht, 1987. 341 s. ISBN 3-525-03259-5.
- JOEST, Wilfried. *Dogmatik. Band 2., Der Weg Gottes mit dem Menschen*. 2. Aufl. Göttingen : Vandenhoeck & Ruprecht, 1990. 356 s. ISBN 3-525-03264-1.
- KORSCH, Dietrich. *Dogmatik im Grundriß : eine Einführung in die christliche Deutung menschlichen Lebens mit Gott*. Tübingen : Mohr Siebeck, 2000. 293 s. ISBN 3-8252-2155-5 (UTB), ISBN 3-16-147361-2 (Mohr Siebeck).
- KUČERA, Zdeněk. *Trojčinná teologie: základ teologie ve zjevení*. Brno: L. Marek, 2002. 304 s. ISBN 80-86263-21-5.
- OTT, Heinrich, OTTE, Klaus. *Die Antwort des Glaubens: Systematische Theologie in 50 Artikeln*. 3. Auflage, Stuttgart: Kohlhammer, 1999. 544 s. ISBN 3-17-015783-9.
- RAHNER, Karl. *Základy křesťanské víry*. Přel. K. Říha et al. 2. vyd. Svitavy : Trinitas, 2004. 643 s. ISBN 80-86036-99-5.
- TRTÍK, Zdeněk. *Komentář k věrouce: dílu I*. Praha: Husova československá bohoslovecká fakulta, 1954. 216 s.
- TRTÍK, Zdeněk. *Komentář k věrouce, dílu II*. Praha: Husova československá bohoslovecká fakulta, 1955. 294 s.
- WENZ, Gunther. *Religion. Aspekte ihres Begriffs und ihrer Theorie in der Neuzeit*. Göttingen : Vandenhoeck & Ruprecht, 2005. 275 s. ISBN 978-3-525-56704-9. (Studium Systematische Theologie Bd. 1).
- WENZ, Gunther. *Offenbarung. Problemhorizonte moderner evangelischer Theologie*. Göttingen : Vandenhoeck & Ruprecht, 2005. 285 s. ISBN 978-3-525-56705-7. (Studium Systematische Theologie Bd. 2).
- WENZ, Gunther. *Kirche. Perspektiven reformatorischer Ekklesiologie in ökumenischer Absicht*. Göttingen : Vandenhoeck & Ruprecht, 2005. 284 s. ISBN 978-3-525-56706-7. (Studium Systematischer Theologie Bd. 3).
- WENZ, Gunther. *Gott : implizite Voraussetzungen christlicher Theologie*. Göttingen : Vandenhoeck & Ruprecht, 2007. 320 s. ISBN 978-3-525-56707-4. (Studium Systematische Theologie Bd. 4). Gerald Messadié, Obecné dějiny antisemitismu od starověku po dvacáté století, Praha 2000

Doktorská zkouška z biblické teologie

Anotace:

Biblická teologie má dvě části: Teologii Starého zákona a Teologii Nového zákona. Vzhledem k předpokladu, že student prošel kursy Teologie Starého zákona a Teologie Nového zákona při magisterském studiu, zaměří se ve svém samostudiu v doktorském programu buď na určitou koncepci, nebo specifický dílčí problém, který bude samostatně reflektovat v předkládané písemné práci. Současně musí prokázat schopnost samostatně exegetovat biblický text v původních jazycích.

Podmínky zakončení předmětu:

1. Osobní konzultace se zkoušejícím ohledně průběhu a náležitostí zkoušky (např. literatura);
2. Absolvování dvousemestrálního exegetického semináře pro doktorandy. Zimní semestr: buď doc. Beneš – Starý zákon v zimním semestru; nebo M. Holubová Th.D. v jejích hodinách četby hebrejských textů Starého zákona + doc. B.Nosek CSc. četba Talmudu v příslušných hodinách během roku; Letní semestr: J. Lukeš Th.D. + J.Pavlík Ph.D. Nový zákon;
3. Četba základní literatury (Teologie SZ a Teologie NZ jen v angličtině a němčině) dle instrukcí zkoušejícího a vypracování dvou referátů (v celkovém rozsahu do 20 stran A4 v češtině) - z každé teologie jednoho.

Další požadavky na studenta: účast na přednáškách a seminářích katedry biblické teologie vypsanych pro doktorské studium.

Literatura:

Základní odborná literatura:

- Ke Starému zákonu: W.Brueggemann: Reverberations of Faith. 2002
W.Brueggemann: Theology of the Old Testament 1992. 1997
J.Goldingay: Old Testament Theology. 2003. 2006
P.R.House: Old Testament Theology. 1998
H.D.Preuss: Old Testament Theology. 1995
G.v.Rad: Old Testament Theology. 2001
G.v.Rad: From Genesis to Chronicle: explorations in Old Testament Theology. 2005
G.v.Rad: Wisdom in Izrael. 1997
R.Rendtorf: Canonical Hebrew Bible. 2005
R.Rendtorf: Kanon und Theologie
R.Rendtorf: Theologie des Alten Testaments. 1999 (Band 1); 2001 (Band 2)
C.Westermann: Theologie des Alten Testaments in Grundzugen. 1985
W.Zimmerli: Grundriss der alttestamentlichen Theologie. 1978
W.Zimmerli: Old Testament Theology in Outline. 1987

Pro přípravu k ústní části zkoušky z Nového zákona je možné zvolit (po dohodě se zkoušejícím) jednak díla monografická (zaměřená na vybranou novozákonní problematiku), jakož i „teologie Nového zákona“ (od renomovaných autorů) či práce zaměřené na exegetickou metodiku, hermeneutiku nebo dějiny oboru. Pro přípravu na zkoušku (zejména pro písemné zpracování zadané problematiky) je velmi vhodné využít rovněž uznávaná cizojazyčná periodika (*NTS, NovT, JSNT, HTR, HTS, CBQ, Exp, ExpTim, SNT, JBL, JLT, ZKT, ZNW, WTJ, BZ, Semeia...*), encyklopedie, slovníky (*ABD, TRE...*), série komentářů (*NIGTC, Hermeneia, Doubleday, Word Biblical Commentary...*) či díla z edičních řad sborníků a monografií (*SBLDS, SBLBS, LCBIS, JAC...*).

Doktorská zkouška z praktické teologie

Anotace:

Praktická teologie je vědecko-odborná, kritická reflexe praktických církevních činností a v specifickém pojetí se tu myslí na činnosti církve ČČSH. Jejím hlavním posláním je připravovat teologické a vědecko-odborné pracovníky pro všechny církevní činnosti a vědecký výzkum. Jde tu především o získání aktuální vědecko-odborné kompetence v oblasti zvěstování (v homiletice), v liturgice (v nauce o bohoslužbě), v náboženské výchově a výuce (v katechetice), v duchovní péči (poimenice), v sociální práci (diakonii) a v misijně-evangelizační službě. V posledních letech se ukazuje nutnost interdisciplinárního propojení praktické teologie s jinými humanitními vědami: s mezilidskou komunikací, s multikulturní výchovou, dále s pedagogickými vědami (sociální a speciální pedagogika), psychologií (vývojovou, psychologie osobnosti), s pastorální psychologií, pastoračním poradenstvím, gerontologií a jinými vědními disciplínami. Doktorské studium by mělo vést studenty k samostatným teoretickým invencím v prakticko-teologických disciplínách, k objevování vědecko-odborné užitečnosti interdisciplinární kooperace a k praktickému využití všech vědeckých objevů v církevních činnostech na základě empirického výzkumu.

Přednášející: prof. ThDr. Ján Liguš, Ph.D.

Další požadavky na studenta: účast na přednáškách a seminářích katedry praktické teologie vypsanych pro doktorské studium.

Povinná odborná literatura k dílčí doktorské zkoušce:

1. Liguš, Ján. *Teologická reflexe komunikačních procesů. Prakticko.-teologická explikac.* Praha: Theologická revue. Čtvrtletník Univerzity Karlovy v Praze – Husitské teologické fakulty, ročník 70, č. 2 (1999), s. 39-54.
2. Liguš, Ján. *Homiletická činnost' a kvalita života*, in: Albín Masarik (Editor). *Homiletická činnost c irkví a kvalita současného života.* Zborník prednášok z vedeckej teologickej konferencie. Banská Bystrica: Katedra evanjelíkálnej teológie a misie. Pedagogická fakulta UMB a Združenie evanjelíkálnych cirkví v SR, 2009, s. 35-48.
3. Liguš, Ján. *Teologické predpoklady sociálnej práce. Metody, teorie a teologické disciplíny vzťahující se k sociální práci.* In: Theologická revue. Čtvrtletník Univerzity Karlovy v Praze – Husitské teologické fakulty, č. 3-4, 2008, s. 250-325.

4. Liguš, Ján. *Vplyv zboru na spoločenské prostredie*. In: Editor, Pavel Hanes: Cirkevný zbor vo vzťahu k spoločenskému prostrediu. Zborník z vedeckej teologickej konferencie. Banská Bystrica: Pedagogická fakulta UMB v Banskej Bystrici, 2010, s. 5-21.
5. Liguš, Ján. *Boží přítomnost ve zvěstování*, in: Theologia vitae, časopis Sdružení evangelikálních teologů v Praze, roč. 1 (2008, č. 207-226.
6. Liguš, Ján. *Služba sester v Křesťanské církvi*, in: Theologická revue. Čtvrtletník Univerzity Karlovy v Praze – Husitské teologické fakulty, ročník 83, č. 4/2012, s. 479-490.
7. Novotný, Adlof. *Sto let praktické teologie. Nástin vývoje v 19.století*. V Krabčicích, 1938.
8. Salajka, Milan. *Křesťanská církev ve své duchovní aktivitě a práci (obzory praktické a pastorační teologie)*. Praha: Karolinum, 1998.
9. Salajka, Milan. *Praktická teologie, Politická teologie* in: Orientační teologická slovník...Ježek, 2000, s. 126 a 129.
10. Schröer, Henning. *Praktische Theologie*, in: Theologische Realenzyklopädie, Band 27. Berlin-New York: Walter de Gruyter, 1997, s. 190-220.

Doktorská zkouška z církevních dějin

Anotace:

Církevní dějiny jsou rozsáhlý obor a předpokládá se, že jej obrysově studenti zvládnou během magisterského studia. V doktorském studiu je kladen důraz na českou reformaci v souvislosti s celkovým směřováním fakulty, dále pak na studium reformních proudů v katolické církvi v novověku, speciálně katolického modernismu. Od absolventů se vyžaduje nejen obrysová, ale detailní znalost zejména teologického myšlení české reformace a jeho geneze. Musí zvládnout na dobré úrovni pramennou základnu, ve které se dobře orientují. Samostatně s prameny (tištěnými i rukopisnými) pracují. Totéž platí i o sekundární literatuře. Zvláštní důraz je také kladen na vyznání různých směrů, jejich kořeny a případně další vliv na jiné konfese, rovněž na recepci Písma svatého a na pojetí autority vůbec. Pokud jde o katolický modernismus, studenti si osvojí jeho genezi v jednotlivých jazykových oblastech a důkladně se seznámí s dílem předních modernistických teologů, včetně jejich vlivu na modernismus u nás. Osvojí se také práci s pramennou základnou pro toto období tak, aby byli schopni ji dále samostatně zpracovávat.

Přednášející: prof. ThDr. Jan B. Lášek, Dr.h.c., doc. ThDr. Kamila Veverková, Th.D.

Další požadavky na studenta: účast na přednáškách a seminářích katedry církevních dějin a církevního práva vypsanych pro doktorské studium.

Literatura:

- Jan Hus mezi epochami, národy a konfesemi. Sborník z mezinárodního symposia, konaného 22.–26. 9. 1993 v Bayreuthu, SRN; k vydání připravil J. B. Lášek, Praha 1995.
- V. Novotný, V. Kybal, M. J. Hus. Život a učení; I/1-2, Život a dílo, napsal V. Novotný, Praha 1919-1921; II/1-3 Učení, napsal V. Kybal, Praha 1923-1931.
- P. de Vooght, L Héresie de Jean Huss, Husiana, Bibliothèque de la Revue d' Histoire Ecclésiastique, Fasc. 34 a 35, Louvain 1975; český překlad v Theologická revue 1997-2003.
- F. M. Bartoš, Husitská revoluce, I-II (České dějiny, díl II, část 7-8), Praha 1965-1966.
- Fr. Šmahel, Husitská revoluce, I-IV., Praha – Historický ústav AV 1993, nové vydání Academia Praha.
- Fr. Šmahel, Dějiny Tábora, I-II, České Budějovice 1988-1990.
- J. Pekař, Žižka a jeho doba, I-IV, Praha 1927-1933. F. Seibt, Husitenstudien, München 1987.
- H. Kaminsky, A History of the Hussite Revolution, Berkeley and Los Angeles 1967.
- J. Kejř, Husité, Praha 1984. J. Kejř, Husův proces, Vyšehrad, Praha 2000.
- M. Lambert, Středověké hereze, Argo, Praha.
- M. Kaňák: Z dějin světových zápasů na poli náboženském. Katolický modernismus. Praha 1961
- Z. Kučera, J. B. Lášek (ed.): Modernismus-historie nebo výzva. Studie ke genezi českého katolického modernismu, Brno 2002
- Z. Kučera, J.B.Lášek (ed.): Docete omnes gentes, Brno 2004
- Z. Kučera, J. Kořalka, J.B.Lášek (ed.): Živý odkaz modernismu, Brno 2003
- Th.M. Looze: Liberal Catholicism, Reform Catholicism, Modernism, Mainz 1979
- M.R. O'Connel: Critics on Trial. An Introduction to the Catholic Modernist Crisis, Washington 1994
- O. Weiss: Der Modernismus in Deutschland, Regensburg 1995
- H. Wolf (Hg):Anti-Modernismus und Modernismus in der karbol. Kirche, Padarborn 1998

Doktorská zkouška z řečtiny

Anotace:

Student se samostatně připravuje ke zkoušce z řeckého jazyka. Doktorand pracuje s lexikografickými, gramatickými příručkami a odbornou literaturou. Individuálně konzultuje zadanou zkušební látku s vyučujícím. Zkouška spočívá v četbě, překladu a gramatické interpretaci zadaného textu z Nového zákona nebo z jiného pramenného textu.

Přednášející: doc. PhDr. Jiří Pavlík, PhD.

Požadavky ke zkoušce: *Texty pro konání zkoušky jsou zadané v anotaci předmětu v SIS.*

Povinná studijní literatura:

- BARTOŇ, Josef. Uvedení do novozákonní řečtiny. 4. vydání. Praha: Koniasch Latin Press, 2004. XII, 164 s. ISBN 80-86791-17-3.
- Novum Testamentum Graece. Post Eberhard et Erwin Nestle; communiter ediderunt Barbara et Kurt Aland, Johannes Karavidopoulos, Carlo M. Martini, Bruce M. Metzger; apparatus criticum novis curis elaboraverunt Barbara et Kurt Aland una cum Instituto Studiorum Textus Novi Testamenti Monasterii Westphaliae. Editione vicesima septima revisa. Stuttgart: Deutsche Bibelgesellschaft, 2001. [13], 89*, [3], 812 s.: mapy + příloha. ISBN 3-438-05100-1. (nebo novější vydání)
- PAVLÍK, Jiří – MUCHNOVÁ, Dagmar. Základy gramatiky novozákonní řečtiny [on-line]. c2016. Dostupné na <http://greek.herme.net/>.

Fakultativní studijní pomůcky:

- Mobilní aplikace "Novozákonní řečtina" pro iOS a Android.

Doplňující a pomocná literatura:

- NIEDERLE, Jindřich - NIEDERLE, Václav - VARCL, Ladislav. Mluvnice jazyka řeckého. 2. vydání. Praha: Scriptum, 1993. 288 s. ISBN 80-85528-24-X.
- PRACH, Václav - SCHULZ, Jaroslav Gustav. Řecko - český slovník. Attické tvary slovesné podle nápisů a rukopisů. 2. vydání. Praha: Vyšehrad, 2005. 728 s. ISBN 80-7021-796-0.
- SOUČEK, Josef Bohumil. Řecko - český slovník k Novému zákonu. 6. vydání. Praha: Kalich, 2003. 374 s. ISBN 80-7017-853-1.
- TICHÝ, Ladislav. Slovník novozákonní řečtiny. 1. vydání. Olomouc: Nakladatelství Burget, 2001. XII s., 192 s. ISBN 80-902798-5-6.

Doktorská zkouška z hebrejštiny

Anotace: Cílem je vybavit doktorandy na samostatnou přípravu ke zkoušce z hebrejského jazyka. Doktorand pracuje s lexikografickými, gramatickými příručkami a odbornou literaturou. Individuálně konzultuje zadanou zkušební látku s přednášejícím. Zkouška spočívá v četbě, překladu a gramatické interpretaci zadaného textu ze Starého zákona nebo z jiného pramenného textu také v závislosti na tématu disertační práce.

Přednášející: doc. Jiří Beneš, Th.D.

Studijní požadavky ke zkoušce z jazyka hebrejského:

Gramatický rozbor textu Dt 1-6

Odborná literatura:

- Biblia Hebraica Stuttgartensia (např. 1984)
- Wilhelm Gesenius: HEBRÄISCHES UND ARAMÄISCHES HANDWÖRTERBUCH ÜBER DAS ALTE TESTAMENT (např. Berlin 1954)
- Blahoslav Pípal: Hebrejsko-český slovník ke Starému zákonu (např. Praha 1974)
- O.Klíma, S.Segert: Mluvnice hebrejštiny a aramejštiny (Praha 1956).

Doktorská zkouška z angličtiny

Anotace: Čtení odborných textů souvisejících s tématem disertační práce, zpracování anotací odborné literatury na téma disertační práce.

Přednášející: Mgr. Gerald Robert Ostdiek, M.A.

Odborná literatura:

- Strettiová, Terezie Josefa, OP. Anglicko – český teologický slovník. 3. vydání. Praha: Karolinum, 2004. 82 s. ISBN 80-246-0867-7.
- Fronek, Josef. Velký anglicko-český a česko-anglický slovník. 1. vydání. Voznice: Leda, 2007. 1576 s. ISBN 978-80-7335-114-4
- Good News Bible: Today's English Version. [S.l.]: United Bible Societies, 1990. 931 s. ISBN 0-564-00421-9.

Doktorská zkouška z němčiny

Anotace: Čtení odborných textů souvisejících s tématem disertační práce, zpracování anotací odborné literatury na téma disertační práce.

Přednášející: Ing. Dagmar Pavlíková

Odborná literatura:

- Dreyer, Hilke – Schmitt, Richard. Lehr- und Übungsbuch der deutschen Grammatik. 1. vydání. Ismaning: Max Hueber Verlag, 2000. 360 s., 2 s. přílohy. ISBN 3-19-007255-8.
- Lösungsschlüssel zum Lehr- und Übungsbuch der deutschen Grammatik. 1. Auflage. Ismaning: Max Hueber Verlag, 2001. 68 s. ISBN 3-19-107255-1.
- Pavlíková, Dagmar. Malý německo – český a česko – německý teologický slovník A – Z. 1. vydání. Brno: L. Marek, 2002. 48 s. ISBN 80-86263-29-0.